

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In F. S. Matthæi Apostoli & Euangelistæ. Vedit iesvs hominem sedentem in telonio, Matthæum nomine: & ait illi; sequere me. Mat. 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

Magni animi est, iniurias in summa patientia pati. 3. *Mirapa trans.* Virtus, qua tot mira & magna patruntur; ut dicere non sit. Quid enim crucis signo in Ecclesia non sit? 4. *Virtus, cuius sola memoria sit potens contra diabolamenta.* Orig. *Tarta est vis crucis,* ut si mente fideliter habeatur, nulla peccati praeludere possit iniuria: sed continuo ad memoriam eius totius peccati & mortis fugiat exercitus.

Crux assumenda est: III. Quare si Dominus sit seruator per crucem, si sunt perditores, qui eum sequi detrectant in via crucis; Aut crucem cultu debito nec colunt, nec amant. Dicitum manet. Matt. 10. *Quoniam accipit crucem suam,* & sequitur me, non est medignus.

Ne exterminemur. Eze. 9. Angelus exterminator erat atque minemur. non accipientium Thau in frontes. Ita Nam trahit.

Christus: at seruat sequaces sui. Nō omnia traham: vel, ut Gracilegunt: omnes scilicet electos ad crucem perducam mihi concrucifigendos. Gal. 6. *Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitio & concupiscentio.* Non sic carnales. Ideo ib. Mthi mundus crucifixus est, & ego mundo. Non sic cosinophilii.

Obligat nos. 2. *Omnia traham: i. sic omnes beneficio Crucis obstringam;* vt citra scelus auerti à me non queant. Quid niero, ut armiger Ionathæ, 1. Reg. 14. dicam Liberatori Domino, *Fac omnia, quæ placent animo tuo,* perge quo cupis, & ego ero tecum, rbi cumq; volueris. Secutusq; eū est per rupes, cuneos, enses, mortes. 3. *Omnes traham, excluso nemine paupere,* diuite, illustri, vulgari. &c. Eiusdem ei sunt pretij omnes, Exod. 13. *Primogenitum hominis pretio redimes.* eodem: non hunc maiore, minore alium minorem.

Vnde omnes pariter unum sequi contamur; vt tenemur. 1. Huc inuitat Apost. Hebr. 11. *Recognate eum, qui tales aduersus semetipsum sustinuit à peccatoribus contradictionem;* vt non desatigemini animis vestris deficiente. 2. Gregor. *Si passio Domini ad*

memoriam reuocetur; nihil est quod non a quo animo toleretur. &c. 3. Sicut, 4. Reg. 4. Eliseus amaras Iericho aquas immisso dulcorat sale: ita aduersa omnia cruce fiunt prosperæ salutaria.

Quare Psal. 118. *In eternum non obliuiscar iustificationes tuas;* quis in ipsis iustificasti me: At per crucem iustificatio est omnis. 1. Cor. 1. *Verbum enim crucis pereuntibus fluitatia est;* his autem qui salvi sunt, Dei Virtus. 2. Aeger, aut mortuus dormis Ecce Cant. 8. sub arbore malo Crucis suscitauit: allectio cognovit: q. d. crux lapis est Lydius probationis, quomodo in me crucifixū afficiaris. 3. Multa fecit, docuitq; Deus, ut agnosceretur Messias: at nūquam clarius & certius fuit cognitus pro eo, quam in Passione: Ita Christianus.

IN F. S. MATTHÆI APOSTOLI
& Euangelistæ.

Vidit IESVS hominem sedentem in telone, Mattheum nomine: & att illi: sequere me.

Mat. 19.

*P*haraonis filia, viso in fiscella scirpea infante, vndis exposito inter charecta, cum miserata suscepit, nutrita curavit, ac adoptauit in filium, vt in satrapis numeraretur. Fortunatus hic euentus: Felicior Matthæi, ad mare Tiberiadis sedentis intelonio; assumiq; à Domino, inter Apostolos connumerandi.

De eo nos modo

- I. *Quod magna sit gloria Deo ex conuertione peccatorum.*
- II. *Quod videbat Dominus: sedebat Mattheus.*
- III. *Quod vocabat Dominus: sequebatur Mattheus.*

IV. Qua

IV. Quia S. Matthæi Vita, Mors, Merita, præconia.

PARS I.

Gloria magna Deo ex conuersione peccatorum est.

1. Psal. 28. Vox Domini in virtute, vox Domini in magnificencia, ad trahendos peccatores pro gloria Dei, & vertendos in viros alios. Quod pulcre Isaías. 55. Pro saliuncta ascendet abies, & pro yrta crescat myrtus: & erit Dominus nominatus in signum eternum. Mutatio hæc dexteræ Excelsti Iesu optimi prædicatoris. Cyrillobi: Pro peccatoribus surgent Apostoli, pro publicano Matthæus, pro Ecclesia persecutore Paulus, pro idolatriis Doctores Ecclesie.

In quo maior Dei reluet gloria; quā in creatione mundi. 1. Patet, ex eo Ps. 107. Exaltare super Cœlos Deus, & super omnem Terram gloria tua: Ecce obsecro? Ut liberaetur dilecti tui à peccatis ac diabolo. Ergo Operum Dei maximum est peccatoris iustificatio, ait D. Tho. Aqui. Quia cætera omnia hoc referuntur. 2. Ps. 144 Misericordies eius super omnia opera eius. 3. Isa. 46. Dabo in Sion salutem conuersionis; & ex hoc in Ierusalem gloriam meam. Salus peccatoris est gloria Saluatoris.

4. Iob, 1. Para. 20. coronam capti Melchom regis Ammonitarum, & vrbis Rabba, auro gemmisque grauem Dauidi dedit, qui eam conflavit, formaque aliā parauit & gestauit. Ita Dominus peccata & vanitates captiuatas, commutat sibi in coronam gloriæ. Exemplo sit Matthæus.

PARS II.

Videbat Dominus, sedebat Matthæus.

I. Nambulans ad mare Dominus, ut pescaretur, pescatis discipulis, homines; Vidi sedentem in telonio extra muros Capharnaū. Felix Videbat hoc! Ps. 29. Vidi Dominus, & misertus est mei. Ideo orarat Ps.

24. Aspice in me, & miserere mei. O solares oculos! Iob, 10. Nunquid oculi carnei tibi sunt, aut sicut videt homo, & tu videbis? Nō sic; nō. Misericordia tibi sunt oculi, hominibus feri. Ergo, Psal. 34. Domine quando respiciens? Restitue animam meam à malignitate eorum.

Jacob de Messia oculis vaticinatus ait, Gen. 49. Pulchriores sunt oculi eius vino. id est, instar vini inebriant, lætificant, confortant, contristant, variosque producunt effectus. Liquet hic in Matthæo viso. Verū hoc Eccl. 11. Est homo marcidus, egens recuperatione, plus deficiens virtute, & abundans paupertate: & Oculus Dei respexit illum in bono, & erexit eum ab humilitate ipsius, & exaltauit caput eius: & mirati sunt in illo multi, & honorauerunt Deum, in S. Mart. explatum hoc.

Cui non mirum; tam abiectos conslitui Principes super omnem terram? Telonarium tam cito sequi vocantem? Vitam sectari tam Sanctam? Doctrinam auditam sic inscripsisse animo, ut mox inde exscriberet Euangelista? Tam constanter prædicare, mortemque subire? Effectus hi sunt oculi Domini Videntis. 1. Ps. 112. Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in cœlo & in terra? Suscitans à terra inopem, nam semper auarus egem: Et de stercore telonij erigens pauperem in bene meritum. 2. Adeo Oculi Dei vivificant, plusquam oculus mundi sol panomphæus. 3. Arist. ait, esse serpentis genus, quod solo intuitu enecet: contra Deus. 4. Philosophi nunquam dicere causas sciuerunt, cur vis succinit trahat fuscas, magnetis, ferrum? Et Domini oculis vis trahendi inest, maxime exaltati: Ioa. 11. Cum exal. fu. à terra, omnia traham ad meipsum. Causa quæ? Eius sola misericordia.

II. Sedentem in telonio. Sic omnis diues. 1. Psal. 9. Quasi les in spelunca sua insidiatur,

*Visionis
Dei effe-
ctuum magni.*

vtra-

Dives insi- ut rapiat pauperem; rapere pauperem dum at-
diatur trahit eum. 2. Ier. 3. Expectans eos, pauperes
pauperi. auarus, quasi latro in solitudine: Vel ut alia
Mercator lectio, quasi mercator. Bella explicatio la-
ti latro tronis. 3. Similis 3. Reg. 17. Vbi Eliæ alimo-
ri que cor- niam attulisse dicuntur cornu; alia lectio
nus est. habet Mercatores. 4. Vei & Psalm. 70. Non
cognoui literaturam: alijs legunt mercaturam;
in irobo in potentia Domini. q. d. Vix potest
sperare beatit: qui mercatura inhiat, ob
mille occasiones peccandi. 5. Ideo Zach.
14. Non erit mercator ultra in domo Domini:
priscilegunt, non erit fraudulentus. Bona
explicatio.

Miracu-**lum circa**
sedentem.**Avaritia****malum.****Sperandum****semper pec-****catori.****Gradus****tres pecca-****ti.**

1. Sedentem: & q. incubantem pecuniis
auide. Et talem omnium pauperrimus vo-
cat ad se? Et talis talem protinus sequitur
vocantem? Quæ hæc miracula? Quæ vis,
aut causa? Et vocari è telonij ignominia
ad gloriam apostolicam? Quæ hæc di-
gnatio pariter & clementia? Auri cupidū
ex charybdi cupiditatis extrahi, ut sit cœ-
li cupidior?

At quam difficile, diuitem intrare ad
nuptias? Testis emperor boum. Luc. 14. Iu-
ga boum emi quinque, & NECESSE habeo
probare illa. Ea cupiditas auri vocatur alu-
bi Idolorum seruitus; alibi dicuntur id-
eo à fide aberrasse. 1. T. moth. 6. Avaritiam
multi sectantes à fide aberrauerunt.

Demum vocatur publicanus, ad Apo-
stolatum etiam, ne quisquam peccator
diffidat Deo: 1. Cuius ibi abundat gratia,
vbi superabundauit delictum. 2. Expertus ait,
Psalm. 129. Ac custodia matutina usque ad no-
ctem, id est, semper speret Israël peccator in
Domino. Cur? Quia apud Dominum miseri-
cordia, & copiosa apud eum redemptio.

2. Sedentem. Nota gradum peccati, qui
triplex: Psal. 1. Beatus vir, 1. Qui non ABHIT
in consilio peccatorum, id est, se non addixit
peccato: 2. Et in via peccatorum non STETIT,
id est, in pecc. non perseverat: 3. Et in ca-
thedra pestilentæ non SEDIT, id est, non

pec. delectatur. 5. Matthæus sedebat in
auraria.

PARS III.

Vocabat Dominus, sequebatur
Mattheus.

I. **S**equere me, 1. In Vita ab qua sturerum Secutus est
spereunt, ad perpetuarum, à mū- ut 1. Apo-
di prosperitate ad tribulationem crucis, foliū.
ab avaritia ad vol. paupertatem. 2. In 2. Mar. 3. Iudea.
morte ad vitam, per crucem variam,
mundumque calcatū. Ipse autem Mich.
2. Ascendit, pandens iter ante eos. Ioh. 16. Va-
do parare vobis locum; vt, vbi Ego sum, illic &
minister meus fit. 3. Post mortem ad iudi- 3. Iudea.
cium iudex. Nam Isa. 3. Dominus ad iudi-
candum veniet cum Senibus populi sui, & Prin-
cipibus eius. At Psal. 44. Constitues eos Apo-
stolos Principes super omnem terram. His
promissum, Matth. 19. Sedebitis super sedes
XII. iudicantes XII. Tribus Isr. Ergo Sequere Me.

II. **S**equere me etiam oggerit Mundus, Venit
caro, diab. 1. Aug. ser. 31. ad fra. in Ere. mansum.
O MVNDUS proditor, cuncta bona promittis:
sed cuncta mala profers. Promittis vitam, sed
profers mortem: promittis gaudium, largiū
mæmorem, &c. 2. Caro occinit, Sequere me, Aug. ser. 49. Caro, cum satiatur affluentis-
mis cibis & potibus, hortatur ad omnia mala,
prouocat homicidia, adulterias, infirmitates, &c.
3. Diabolus acclamat seq. me: & in pedicas Et inducit, in que necem.

De istis 1. Iudic. 2. Dimiserunt Dominum Diversi
Deum patrum suorum, qui eduxerat eos de ter- sequunt
ra AEgypti peccati; & secuti sunt Deos a- eorum
lienos, & terrena. 2. Iere. 2. Sacerdotes meidi- multa
xerunt: Vbi est Dominus? Et tenentes Legem
nescierunt me; & Pastores prevaricati sunt in
me; & Prophetae prophetauerunt in Baal, &
idola secutis sunt, &c. Quam ista ho dieque
sunt vera? Heu!

Quare, Iere. 35. Conuertimini vnaquis-
que à via sua pessima; & bona facite studia
vestra;

vestra; & nolite sequi Deos alienos luxurias, odij, auaritiae, &c. Elias clamat, 3. Reg. 18. Si Dominus est Deus; i sequimini eum. At Deum agnoscitis: Sequero.

III. Et surgens securus est eum. 1. Vox Domini vox virtutis est: Psalm. 67. Dabit vocis tuae vocem virtutis: quia peregre exit homo a mundanis, propriis, a seipso. Attamen Vox vicit: Iob 25. Vestigia eius securus est pes meus. 2. Dein vis vocis eo patet: quod secutus est eum nullo adhuc viso miraculo. Plane, Psalm. 17. In auditu auris obediuit mihi. 3. Et sic, ut non redierit ad teloniam, ut Petrus ad piscaturam. Philosophi, ait. 8. Ambr. l. de Abraham, hanc gnomen inculcabant olim hominibus proverbialiter: Sequere Deum. si tunc, maxime nunc.

Secutus est eum, 1. in Paupertate, Matth. 3. Vulpes terre foecas habent, & volucres celi nidissunt: Filius a. hominis non habet, ubi caput suum reclinat. Lucas, 5. ait, reliquit omnibus surgens, secutus est eum: Vbi Glosa ex Beda: Matthaeus reliquit propria, qui rapere solebat a. humilitate. 2. Secutus in Humilitate, 1. Matth. 11. Discebam te, quia, &c. 2. Matthaeus ipse, c. 9. teloniam suam describit; quod per humilem. 3. Quin ibidem dat probro Pharisaeis scandalizatis ac dicentibus: Quare cum publico, & peccatoribus manducat Magister yester? Quo & se peccatorem confitetur; cum Lucas eius nomen ideo honesto falso innotescat. 3. Secutus in Obedientia, Nam Phil. 2. Facilius est obediens usque ad mortem. Euthy. in c. 9. Luc. Admirare perfectam eius, qui vocatus est, obedientiam; neque consultauit apud se, vel amicum; seu confessim surgens reliquit mundum totum. Efficax vocatio haec.

IV. Duplex autem est Vocatio ad salutem. 1. Communis, seu sufficiens, quæ fit leniter cum inductione Voluntatis. Ut illa Matth. 16. Luc. 9. Si quis vult venire post me, abneget semet ipsum. 2. Singularis & Ef-

ficax; quæ fit potenter. 1. Ut Matth. 4. Venite post me, & faciam vos fieri pescatores hominum. Ecce vocationem absolutam, non niere voluntariam. 2. Vis subest. Ut Ioann. 6. Nemo venit ad me, nisi Pater meus traxerit eam. 3. Id oratione, Cant. 6. Trahem e me post te in odorem unguentorum tuorum. 4. Osee 11. In funiculis Adam trahit eos. Ioan. 12. Ego, iste x. fu. omnia trahi ad me.

5. Vocationis libertatem & Vim docet Exempla. typus Gen. 19. Angelis suadent duobus generis Lothi, venturo exirent incendio: nolebant, & peribant. En voluntariam: Lothum vero manu prensam eduxerunt: En violentam vocationem. 6. Iterum, Ad nuptias vocati multi; non venerunt: dein denuo emissi ad yicos, &c. compulerunt intrare claudos, &c. &c. &c.

Hinc etiam patet Dominum esse uniuersorum Deum Iesum, anima scilicet, nūm est corporis, ac fortissimarum. Nam Matthæum adeo auersit ab omnibus, ut sibi seruiret: Sic asinam & pullum adduci iussit, & possidebat. Corpora quoq; sahavit? Animorum cogitationes quoties vidit?

PARS IV.

De S. Matthei Vita, Morte, meritis & preconis.

I. EX imo Dominus eum ad summa euexit. Nam 1. Cor. 12. Posuit in Ecclesia Deus primum Apostolorum Principes. Dicit Matth. Psalm. 39. Eduxit me de lacu miserie, & de luto fecis; & statuit supra petram pedes meos: factum septimum Apostolorum: Cui Apocal. 21. competit in fundamento Chrysolitus.

Hec Matthæi pietra. Eum ait Plin. l. 37. c. 9. aurei esse coloris, ardore que scintillantem: additifidorum l. 56. marinum colorem

*Fit Aposto-
lum.*

*Chrysolito
similis.*

Rrrr rem

rem præferre. Sic Matthæus avaritiæ mari similis primum, cui & asidebat: dein ardenti charitate Christo inhaſit, prædicauit Christum, scripsit Euangeliū, miraculis coruſcauit. In quibus hoc: quod protinus rem telonariam auri, argen. & rationum reliquerit: alij Apostoli ſolam pifatoriam; Quæ quanto vilior præ illa; tanto ſequela diſſicilior Matthæi fuit. Et tamen ſecutus eſt eum.

*Predica-
tio.*

Prædicandi munus in ſortitione ei ob-
tigit per Aethiopiam obeundū. teste Orig.
in Gen. Euseb. l. 3. Socrate l. 1. c. 15. Dorotheo in
Synopſi. Alij tamen Macedoniam, aut Sy-
riam, aut Iudeam adſignant.

*Prerogati-
ua.*

Dominus Petri xdes adiit ſanans fo-
rum eius febrentem: Et Matthæi, diſ-
cumbens cum public. & peccatoribus,
Matth. 9. Aliorum discip. domum adiſſe non
legitur. Gratia hæc ſpecialis, ad ſolatium
peccatorum.

Nomen.

Ante vocationem, teste Abulenſi, erat
ei nomen Leui: poſt voc. Dominus eum
nominauit Matthæum: ſic & Metaph. &
Ianeſe: Contra S. Hier. Matthæus inquit, co-
guimento Leui. Abulenſi ait: Leui non erat
nomen principale: ſed Matthæus. Aſſen-
tior.

*Officium
telon.*

In Officio peccaffe eum, aiunt S. Pa-
tres. (Nontamen id peccandi aſſert cui-
quam neceſſitatem; ſed occaſionem vo-
lenti.) S. Chrysologus ſer. 28. Matthæum
diuitiæ fornace avaritiæ ſic coquebant, ſic alli-
gabant vinculis cautionum, ſacculorum ponde-
ribus ſic premebant, ut ſe ad innocentiam leua-
re non valeret. Attamen, Hier. in 9. Matth.
Videbant Publicanum, à peccatis ad melio-
ra conuerſum, locum inueniſſe paenitentie.

*Publicani
an omnes*

Et quales nam erant Publicani? Tert.
de pudic. c. 9. Si quis dubitat, ethnicos fuſſe
ſoli gentiles, publicanos apud Iudeos; leg. at Deut. in quo le-
get: Non erit veſtigal pendens ex filiis Iſr.
Nec tam execrabilis eſt nomen publicanorum

apud Dominum, niſi extraneum, vendentium
ipſius celi & terre, & maris tranſitus.

Contradicit S. Hier. Epi. 146. ad Dama-
num: Docet Matthæum fuſſe origine Iu-
daum: vti & ille, Luc. 10. iuſtificatus.
2. Luc. 7. Omnis populus, & publicani iuſtifi-
caverunt Deum, baptizati baptiſmo Ioannis.
3. Neque ethnicis in templum patebat in-
gressus, nec ad coniuicia; quo publicani
ſecuti ſunt Christum: qui Mathe. 5. non
venit foliare Legem, ſed adimplere. 4. Nec
alienigenam Dominus in Apoſtolum
aſſumit, Act. 5. Ecce omnes, qui loquuntur,
Galilai ſunt.

Publicani erant honori Romanis: Te-
ſte M. Tullio pro Plancio. Flos equitum Ro-
manorum, ornementum ciuitatis, firma-
mentum Reip. publicanorum ordine con-
tinetur.

At Iudeiſtelonarij erant perofi & abſ-
tent. Cauſam dat Abulen. in Comm. ad ſu-
prol. D. Hier. 1. Quia habebantur ut peccato-
res: quod talia officia vix ſine peccato fieri po-
ſint. 2. Idem Ians. cap. 13. Concordia, Ad-
ditque: Quia Romanorum tyranii inſerue-
bant, qua contra Legem Dei ſe premi putabant.
Ita & Baron. t. 9. Annal. Et Caiet. in 9.
Matth. Quia miniſtri erant gentilium, in da-
minum populi fideliſ.

Infames igitur erant, ut peccatores Etpu-
publici. Vnde Dominus Matth. 5. Nonne tori.
& publicani hoc faciunt? Matth. 15. Qui Ec-
clēſiam non audierit, ſit tibi ſicut ethnicus &
publicanus.

Adhæc Matthæus inter 4. Euangeliſtas Eſt primus
fuit primus: Scriptum Euang ſecum cir-
cumtuſit, imposiſum ægris lauauit ipſos, ſtatum
ſepeliri ſecum iuſſit, & hoc fecit S. Bar-
nabas: qui dein ad Iulium fuit tumulatus.
ſic Theodoſius Lector l. 1. Collect. Nueph. l. 16.
biſt. Alexander in vita S. Barnaba.

Animal præferens hominem, Ezech. 1.
Apoc. 4. Matthæum denotat. Cauſa: quia in
Hu-

Humanitate Christi describenda totus est.

Humanitas & exemplar. Alatus pingitur, ob cœlestium cōtemplationem ac desiderium. Ps. 54. *Quis dominus in nobis?* pennis sicut columba, & volabo, & requietam in cœlis? Ps. 117. *A Domino factum est istud,* in spem & exemplum peccatorum.

Immutatio. Qui igitur dicant, Psal. 30. *in te Domine speravi, & non confundar in eternum.* Dominus de tali: Ps. 90. ait, *Cum ipso sum in tribulatione; scripserim eum, & glorificabo eum.* Vere ipse est, Tob. 3. *Qui post tempestatem tranquillum facit.* Qui Tob. 13. *Ad inferos deducit, & reducit.* Quidam Ps. 129. *Apud Dominum misericordia, & copiosa redemptio.*

IN FESTO S. MICHAELIS Archangeli.

Archangelo Michael, constitui te priuipem super omnes animas suscipiendas.

I. Sennacherib, 4. Reg. 19. 2. Par. 32. Isa. 36. Assyriorum Princeps, Ierosolymam oblidens, ultima ei comminabatur. Et ecce Angelus una nocte occidit octuaginta quinque millia hominum in castris superbi. Talis S. Michael Angelorum Princeps, & animarum.

Super quo nos

- I. *De Angelorum nostri custodia.*
- II. *Quod Phylachangeli hominum sunt devote colendi.*
- III. *De effectibus nonnullis custodiae Angelorum.*
- IV. *De portis quatuor humanis per virtutem Angelos obsecris.*
- V. *De Sancti Michaelis inter Angelos præcellentia generatim.*
- VI. *In qua Hierarchia speciatim sit Princeps, in primane, an tertia.*

PARS I.

De Angelorum custodia nostri.

I. Constans Theologorum, consenserunt Philosophorum doctrina reguntur est; Deum inferiorum regere per me- persupe- riora. Trium etiam Vniuersitatem loca pra- cipua. Supremus, Dei, qui in altissimis habitat, & humiliare respicit in celo, & in terra. Luc. 2. infimus hominum & animalium. Medius, Beatorum Spirituum. Inferiora su- periorum influxu tuetur Deus: idq; per temporū, tempestatumq; vicissitudines aptas generationi rerum, & corruptioni.

Homo autem, ex corpore & anima compactus, corpore quidem ab superioribus istis dependet: hac autem cœlis, & quæ infra, est altior. Ideo huic tutelarem Deus dedit Eugenium. Inde Psaltes 8. Qui fecit Angelos suos spiritus, & ministros suos ignem videntem.

Permagnum id Dei in nos benevolen- tiae, ac curæ argumentum: Magnū, quod moris Dei homini cœlos, orbemq; & creaturas o- id signum mnes considerit. Miratur Ps. 103. Quid est homo, quod memor es eius? Minus si cum paulo minus ab Angelis. Omnia subiecti sub pedibus eius. Parum tamen hoc amanti: Angelos addidit prædagogos nobis.

II. Atq; hosce omnes deseruire nobis voluit: exceptis Cherubinis, Seraphinis, Thronis quorum est tantum Numini as- fisterem. Vnde Hebr. 1. Omnes sunt admini- stratorii Spiritus, in ministerium misse propter seruiunt.

Quo amplius sibi nos Deus obstrinxit, Hoc plus quod saluti nostræ promouendæ in hæ- homo tene- reditatem filiorum, suos Dei Filios ad tur seruire nos destinat. 1. Ita apud Iob eos no- Deo. minati ipse. Quis dimisit lapidem angularem 1. Quia, iij eius, cum melaudarent simul astramaturina, nobiliores. & iubilarent omnes filii Dei? 38. 2. Ezechiel 2. Angelo- iam lapides, ob fortitudinem; ignites, ob rū Tituli: amore in, appellat, capit, 28. & tu Cherub Rrrr 2 exten-

*At homo
ab Angelo.*